

השטח הכללי של מטעי ההדר העבריים בארץ כביע (לפי
בוטחנאי) ל-65,230 דונם משטח כללי של 120,000 דונם בערך.

- בראשון יש 21 פרדסים (שטח 912) שאין בהם אף
פועל יהודי אחד, ועוד 14 פרדסים (שטח 1260 דונם) המעסיקים
לא יותר מ-40 פועלים (מעסיקים בכלל כ-180 פועלים).

ב-30 פרדסים בנס ציונה - שטח של 2706 דונם, מהם
1744 דונם נושאי פרי, 787 דונם צעירים מעסיקים 375 פועלים
יהודים (קבועים 96, זמניים 279), 374 פועלים ערבים
(מהם 78 קבועים, 296 זמניים).

7 כהפרדסים הנ"ל (פלדמן 20 דונם, יפה 38 דונם,
מילוסלבסקי 20, ילובסקי 60, שניידוביץ 35, לנדוי 20,
פלדמן מרדכי 25) אינם מעסיקים אף פועל יהודי אחד.
ב"פורשטס" (אין שם אחר בנ.צ.ל) 38 פרדסים, שטחם 1420 דונם,
מהם 1112 דונם נושאי פרי, 306 צעירים, מעסיקים 43 פועלים
יהודים (7 קבועים). 15 פרדסים למצער מעסיקים רק עבודה
ערבית.

י"ח אדר א'
25 בפברואר
יום ה'

בררתי עם חורין ענייני המטעים.

פרדס של מאה דונם בחיר קרקע דונם 20 - 15, 12 - 8,
6-5 לא"י. לפי גודל המרחק מהישובים. באך מספיקה למאתים דונם.

(באר נותנת 80 - 70 מטר³ מיום לשעה). מכון המים (הבאר, הבנין שלמעלה והמכונות - מלבד הצנורות) - עולה 1200 - 1000 לא"י - או 5 - 6 לא"י לדונם. כשקונים מים משלמים 1,5 לא"י לדונם לשנה (בשנים הראשונות) אח"כ זה מגיע עד 2,5 לא"י. פרדס בין חמש שנים עולה לנוסע עד 58 לא"י הדונם (בעבודה עברית): בשנה א - 20 לא"י, ב - 10, ג - 9, ד - 9, ה - 9,5.

הוצאות שנה א: 20 ימי עבודה (4 לא"י), הנהלה והשגחה 2 לא"י, $2\frac{1}{2}$ הכשרה (חריש עמוק, ישור, נקוז ועוד עבודת מכונה, אין הבדל בעבודה עברית או ערבית - כמעט שכל עבודה זו נעשית ע"י יהודים, אפילו בנטיעות ערביות), 6 לא"י אינסטלציה (צינורות כים), 1 לא"י - גדר (רק חומר הגדר - העבודה נכללה ב-20 ימי העבודה), 0,5 לא"י חרישות שטחיות, 1 לא"י שתילים (42 - 60 שהיל לדונם), מים - $1\frac{1}{2}$ לא"י, חמרים סונים (זבלים, חרמוס ועוד) $1\frac{1}{2}$ לא"י.

(מקודם חשבו יחידת פרדס - כדי עבור פועל אחד - 10 דינר, לרגל המכניזציה חושבים עכשיו יחידה - 15 דונם. הדשנין הנ"ל הוא לפי יחידה של 15 דונם). הסכומים הנ"ל הם לפי שיטת עבודה משוכללת. בלי השכלול הזה אפשר לקצץ ק-4 לא"י על ישור, נקוז, אינסטלציה ועוד.

שנה ב - 15 ימי עבודה - 3 לא"י, הנהלה והשגחה 2 לא"י, מים - $1\frac{1}{2}$, חרישות 0,5 לא"י, זבלים וחמרים 3 לא"י.

שנה ג - 12 ימי עבודה 2,4 לא"י, השאר שווה כמעט.

שנה ד - 13 ימי עבודה - השאר כמעט אותו הדבר.

שנה ה - 15 ימי עבודה - השאר כמעט אותו הדבר.

(בשנה ב' יש יותר ספול בעצמם, בשנות ג' ד' ה' -

פחות ספול בעצמם, לעומת זאת מתרבות הוצאות על המים עם גידול העצים).

בכל חמש השנים 75 ימי עבודה - 15 לא"י או 25,9% מכל ההוצאות. בתוך 75 ימי עבודה אלה יש 15 ימי עבודה של ספול מקצועי בעצים, הנמסר בכל מקום לפועל יהודי (גם ערבים מקבלים שכר יהודי בעבודה זו). יש שגם פרדסנים ערבים מחפשים פועלים יהודים לספול זה. ההפרש איפוא בין עבודה יהודית $12=60 \times 20$ לא"י ובין עבודה ערבית $7,2=60 \times 12$ - הוא 4,8 או 6% מההוצאות הכלליות (מבלי לחשוב את הבאר והאדמה).

סמילנסקי מעבד את הפרדס של החברה האנגלית - דונם -

ביותר זול. 16 שנה ראשונה וכל שנה שלאחר זו - 8 לא"י. בימי העבודה אין הבדל - ולכן אחוז העבודה אצלו יותר גדול. סמילנסקי מקבל משכורת 50 לא"י לחודש. גן חייט ותל-מונר עובדים לא בקלולציה זו של סמ. אלא כמעט זו של יכין, לעיל.

בשנה ה' יש כבר הכנסה 3 לא"י כדונם. בשנה ו' -

הוצאות 10 לא"י לדונם, בתוך זה 15 ימי עבודה (בלי קסיף).

בשנה ו' - הוצאות 10 לא"י לדונם, בתוך זה 15 ימי

עבודה (בלי קסיף).

בשנה ז' - הוצאה 10,5 לא"י, ימי עבודה (מבלי קסיף)

בשנה ח' - " 11 " " " "

בשנה ט' - " 11,5 " " " "

בשנה י' - " 12 " " " 20

פרדס בן עשר נחשב לבוגר בר-מצווה.

בפרדסים הזקנים (11,000 דונם) יש עד 85 עץ (לא פחות
מ-60 עץ) לדונם. בהם אין עבודת בהמות ומכונות מפני הצמיחות,
ולכן עבודת ידים מגיעה עד 30 יום לשנה. פרדסים צעירים שעובדים
לפי הקלוציה הנ"ל עוד לא הגיעו לשנה ו - 1 והחשבון הוא לע"ע
רק סיאורטי.

בפרדסים ההוצאה הכללית לשנה היא 14 - 15 לא"י
דונם (מלבד קסיף), בתוך זה 30 ימי עבודה = 6 לא"י בעבודה
עברית, 3,6 לא"י בעבודה ערבית - הפרש 2,4 לא"י או 17%.
בפרדסים הצעירים - כ-50,000 דונם - אחוז העבודה יהיה
יותר קטן, כנתון לעיל.

פרדס בוגר - מבין עשר ומעלה - נותן 120 חיבות
לדונם. יוצא שלכל חיבה יש הפרש של 2 גרוש בעבוד ע"י עבודה
עברית או ערבית.

קסיף הפרי - מהסרת הפרי מעל העץ עד הכנסתו למחסן
(בלי אריזה) עולה בעבודה עברית 20 - 22 מיל החיבה - בעבודה
ערבית 12 - 14 מיל (הפרש 6 מיל החיבה). באריזה ההבדל הוא
ב-5 מיל החיבה - בעבודה יהודית 40 - 38 מיל, בערבית 35 - 33
מיל. ביחס לאורז יהודי וערבי כמעט אין הבדל, הפרש 5 מיל בא
מחוך הבדל בשכר הבלתי מקצועיים. ההפרש הכללי לחיבה 33 מיל
(20 מיל עבוד כללי, 8 מיל קסיף, 5 מיל אריזה).

מאחרי המלחמה עד השנה הזאת היה מחיר ממוצע של חיבה
על העץ (מבלי כל הוצאות קסיף, אריזה, משלוח וקומיסיון)
6 שילינג - 300 מיל. הפרש העבודה העברית, קסיף (2 גרוש)
הוא, איפוא, כ-7%. המחיר הממוצע של חיבה באנגליה היה 13 שילינג.

ההכנסה הממוצעת עד עכשיו מדונם (120 חיבה) עד הקסיף

ולא עד בכלל) היחה 36 לא"י. הפרש העבודה העברית (6 לא"י לרונם) והערבית (3,6 לא"י) הוא 2,4 לא"י. בעבודה העברית נשאר לפרדסן כ-20 לא"י, בעבודה ערבית 22,4 לא"י. במה דברים אמורים - כשיש או עבודה עברית סהורה או ערבית סהורה. לפי שיטת סמילנסקי - אחוז מכריע עבודה עברית, נגיד 60% - יצא ההפרש בין עבודה עברית ועבודה מעורבת 12 מיל לחיבה, או 1,44 לא"י לרונם.

בפרדסים צעירים אפשר יהיה לסדר את הקסיף בעבודה

עברית שלא יעלה יותר כמעט מעבודה ערבית. ע"י כך אמנם יוקטן אחוז העבודה, כי ישחמשו בשכלולים תכניים.

עכשיו סדר העבודה. נסמן את מספר הפועלים בעונה

הבוערת ב-100.

(1) 5 חדשי חורף - דצמבר, ינואר, פברואר, מרס,

אפריל, עובדים 100%, עד אפריל בקסיף, באפריל נסיעה חדשה.

(2) מאי יוני - יעבדו 70%

(3) יולי, אבגוסט, ספטמבר - 100%

(4) - אוקטובר נובמבר 50%

מה יעשו בחדשי השנה:

בדצמבר וינואר - קסיף, אריזה, הכשרה.

פברואר מרס - קסיף, אריזה, עובדים, הכשרה, נסיעה.

אפריל - נסיעה

מאי יוני - עבוד רגיל (עדורים והשקאה).

יולי, אבגוסט, ספטמבר - עדורים, השקאה, זבולים, נסיעה חדשה (החל מאבגוסט)

אוקטובר, נובמבר - צמצום העבודה - קצת השקאה ועדור.

איך הסודר עבודה במשך כל השנה עם פועלים יהודים:

נקח מושבה של 15.000 דונם נסיעות נוחות פרי.

פועלים קבועים ידרשו לכל 15 דונם - אחד, ז"א לכל המושבה 1000

פועלים קבועים. - הללו יעבדו במשך 10 - 11 חודש בשנה.

בעונת הקטיף והאריזה - במשך 4 חדשים, מדצמבר עד סוף מרס -

ידרשו עוד 1500 איש לאריזה, על פי חשבון של פועל אחד לאלף

חיבות, או כנופיה (סורבה) של 10 פועלים לעשרת אלפים חיבות

במשך העונה. (15.000 דונם נותנים מיליון וחצי חיבות למשל).

100 חיבות מינימום לחן (לדונם), לקטיף ידרשו במשך 4 החדשים

עוד 1500 איש. כל איש קוטף ומוביל 10 חיבות ליום. יש 100

ימי קטיף, ובכך 1500 איש יעשו 1,5 מיליון חיבות. יוצא שבמשך

4 חדשים אלה יעבדו במושבה 4000 פועל.

באפריל, כשאין נסיעה חדשה, מחבטלים 3000 פועלי

הקטיף והאריזה, ונשארת עבודה רק ל-1000 הפועלים הקבועים.

ביולי, אבגוסט וספטמבר צריכים להוסיף על הפועלים

הקבועים כ-1000 איש, לעבוד בזבול, עדור ועוד.

באוקטובר ונובמבר מחבטלים האלף הפועלים הנוספים,

ויש עבודה במקצת רק לפועלים הקבועים.

יוצא שמבלי נסיעה חדשה יש:

- (1) 4 חדשים - דצמבר - מרס - 100%
- (2) 3 " אפריל - יוני - 25%
- (3) 3 " יולי - ספטמבר - 50%
- (4) 2 " אוקטובר - נובמבר - 25% - 15%

יוצא שבמשך כל השנה יש עבודה רק 56,3% לכל
100 הפועלים (אם לא יהיו נסיעות חדשות).

איך יתכן לקיים במשטר כזה עבודה עברית?

$\frac{1}{3}$ מפועלי האריזה יוכל להתקיים כל השנה משכר עבודתו
במשך 4 חדשים. כל הבניין יעשה מחוץ לתקופת הקטיף. בעונה
הבוערת יצטרכו להעסיק נשים וילדים, במקרה דידן - יעברו במוסבה
הנ"ל בעונה הבוערת רק 3000 פועלים, והאלף החסרים יבואו מתוך
אלכנתיים לא פועלים דווקא.

כמה פועלים יהודים ידרשו המסעים בארץ?

עד 1926 היו פרדסים יהודים נוסאי פרי 10,500 דונם.

בשנת 1926 נטעו מחדש 5.000

5.500 1927

8.000 1928

15.000 1929

14.500 1930

6.000 1931

54.000 עם הישנים 64.500 דונם.

לנסיעות הישנות דרושים לעבוד (בלי קטיף) 1000 פועל.

לחדשות דרושים לעבוד (15 דונם לאיש) 3000 איש, ט"ה 4.600

פועלים קבועים.

היבול מכל הנסיעות 6.500.000 תיבות לשנה; לכל

500 תיבה דרוש איש לקסיף ואריזה במשך 4 חדשים, לכל היבול

13.000 פועל.

לכך יש להוסיף פועלים לעבודות חקלאיות אחרות (כרמים,

זיתים, פלחה ועוד), לעבודות צבוריות ובנין, לשרות, לפקידות

ועו"י, והביקוש לפועלים בעונה הבוערת יגדל - ושאלת קיום

הפועלים האלה בשאר העונות תהיה חמורה מאוד, ולשם פתרונה יהיה

צורך ברגולציה של שאר העבודות והשרותים במושב.

לפי החומר שמסר לי פרומקין עומדים לנטוע השנה מחדש,

כ-10.000 דונם.

בנתניה 323 דונם, הגדוד - 160, בהרצליה 221,

בעירי שלום 289, בגדרה 50, ברחובות 1712, בנצ. 925, בראשון 762,

בבאר יעקב 100, במזכרת בתיה 241, בבני ברק 785, בחדרה 1190,

בכרכור 280, באלון 250, במגדיל 140, ברמתים 110, ברעננה 573,

בחל-מונד 500, בכפר סבא 811, בהדר 250, אחוזת נ.י. ביבנה

(אלעד מילר) 400, בן יוסף ועוד 250, רמתיים 200, ברדינגר 100,

בס"ה 10.276 דונם.

דברתי עם קיצים על תביעת תחיה מנהלל לעבודה בתנובה.

המוסד מוכן לקבל אותה אם המועצה תסכים. ואלה דברי קיצים:

יהודה רוזנפלד והחברה יפה נחשבים כעובדים קבועים,

לא עובדים עכשיו מפני שאין עבודה. אופוצינסקי וגולביצקי הם

פועלים זמניים בתנובה, והם הראשונים בחור לעבודה קבועה.

מלבד זאת יש לאסתר קריינברג מכתב מ.פ.מ.ת.א. שאחרי ארבעת הנ"ל יש לה הזכות בחור ראשון לעבוד בתנובה. תחיה תוכל, איפוא, ללכת לעבוד רק אחרי כל אלה - ובתנאי שבת-שבע גורפינקל שכבר נשלחה לתנובה חסודר בעבודה אחרת.

בערב יצאנו לנ.צ. להמשך המשפט (ראה עמוד 47-48), 39-37, גם 21).

הם וסגלה בינתיים הושמו במאסר, עוד אחדים מהנאשמים לא באו בגלל סיבות שונות.

שוורצבורד - שניהל פרוטוקול בישיבת המועצה ביום 22.1.32 - מעיד שהפגוש הודיע בשם ועדת הפעולה שלא יקבל מרות המועצה ומאשר את דברי מונסטור שבאשמה.

ליפשיץ (מגיננו של מונסטור) חוקר את שוורצבורד ושואל אם בורנייסין דיבר באותה המועצה על הצורך לשנות הרכב הצבור. ש-ד ענה, כי ב-ן אמר שהצבור במקום אינו מוכשר לכבוד עבודה. ליפשיץ שואל אם לא נכון שמונסטור אמר שלא פועלים יהודים - 'אלא ההסת' רוצה להסתמך בפועלים יהודים לכען גרש כועלים ערבים.

סולצינסקי - מגיננו של גבאי - חוקר אף הוא את העד "אם ועדת הפעולה" היא מוסד צבורי או לא.

מעיד גליטר - ממסדרי העבודה. מעיד על התפרצות הלכרין וגייטער. ליפשיץ (מגיננו) שואל אם הלפרין הוא חבר הלכר.

11/11/32

הוכמן, מנהל הלשכה, סעיד על ענין אנגלנדר ש"סודר"
ע"י הלפרין. הוא ראה ביום 26.1.32 במסמרה אח רויכר, ניימן,
סמולר, בירקנפלד, אנגלנדר, סגלה, יולס, יוסף שפירא, וורצל.
ביום 27.1.32 ראה ב"מסמרה" אח גינטר, גרינפלד, בריקנר,
דוננבוט, יולס, יוסף שפירא, סגלה, אנגלנדר, בירקנפלד (היה
מסודר לעבודה בפרדס זה) סמולר (כנ"ל), בלוי, רוזן, פלישר,
זילברשטיין, ריסר - לא נהנו לפועל שנולח ע"י הלשכה להיכנס
לפרדס.

על שאלת ניר (המגין על בירקנפלד) עונה הוכמן
שבירקנפלד הפריע בטוריה לפועל להכנס. כן גם סמולר (גם עליו
מגין ניר).

ליברזון (מגין על גרינפלד, יולס, ריסר) אומר
סיביא עדים להזים את הוכמן. הוכמן ראה את גרינפלד ביום
רביעי. ל-ן שואל אם ריסר עבד ביום ד' בפרדס בריל (מן הנאכמים
צועקים - עבד, עבד). הוכמן אומר - לא עבד. ל-ן: הידוע שיולס
היה מחוסר עבודה 7 חדשים? ה-ן: הוא לא היה בנ.צ. ל-ן: אם
פועלי נ.צ. אינם כובשי עבודה טובים? היו"ר פוסק שאין צורך
לענות על שאלות עיוניות.

קוזניצקי (מגין על יוסף שפירא) - האם י.ש. לא היה
מסודר לעבודה בפרדס? ה-ן: אבל הוא לא עבד בפרדס, אלא עמד
בחצר, והפריע לשליחי הלשכה.

הרצברג (סניגור של בלוי ובריקנר) שאל על מקרה שקרה
לפני כחצי שנה שהמשרד הקבלני בת"א שלח הנה פועלים למשק הפועלות
ובורנשטיין הוריד אותם בכוח (יש צורך לברר לעצמנו ענין זה).

ה-ג שואל אם נכון שב-1 לנובמבר היו למעלה מ-130 כח"ע
ורק אחדים קבלו עבודה. ב-1 לפברואר היו 100 דורשי עבודה
וטודרו רק כעשרים.

יעקבי מעיד על יום 27.1. ראה את גינסר, פליישר,
ילוט, טגלה, זילברשטיין - מלבד שלושה שעובדים שם: בירקנפלד,
סמולר, יוסף שפירא, שגם הם הפריעו. באו הוכמן והרפז ונסו
להסביר להם שיחננו לחבר הקבוץ להכנס לעבודה - אבל לא שמעו
ובכוח לא נתנו לו ללכת.

ליפשיץ טוען שיעקבי הכה את גינסר.

קוצינסקי חוקר את העד על האספה שנקראה ע"י פוע"צ
שבה נבחרה ועדת הפעולה. יעקבי בעצמו דבר באספה זו; לא
צריכים להתנגד לכניסת הקבוץ, כי אנו מחקרים לעונת עבודה,
ובעוד זמן קצר יהיה מחסור בפועלים. המוסדות המרכזים רוצים
לעשות רגולציה של ח"ע במקומות שונים, ובנ.צ. יש פחות ח"ע
מאשר במקומות אחרים.

קוצינסקי טוען שיעקבי בעצמו השתתף בהצבעה -
יעקבי מכחיש זאת. ק-קי טוען שיעקבי אמר לו בעצמו שהשתתף
בהצבעה. י-בי: אני בטוח שלא השתתפתי, איני זוכר שהשתתפתי.
סוינר מעיד שאנגלנדר, ניימן ועוד הפריעו לעובדיה. למחרת
ראה שוב שמפריעים, שמע צעקות, יצא עם ברושטיין ויעקב כהן
ונגר אחד מיפו - וראה כעשרה, סמולר, יוסף שפירא, דוננבוס,
אנגלנדר, ניימן, מכס רויכר ועוד מקיפים את עובדיה שנשלח
לעבודה. ניימן החזיק אותו ביד. סוינר הוציא את ידו.
לא נתנו לעובדיה לעבוד.

מתוך שיחות

- מדברי פסימיסט פיקח ביהיבת המרכז:

"אנו הגורם לשלון הציונות בשנים האחרונות.

הציונות ללא התקדמות - ואנו לא מזיזים אותה. היש בנו כוח

להחזיר מעמד בשעה קשה זו?

כשלונו חינו: חוסר התישבות עירונית בשנות 23-24,

חסר הבנה לעליה הרביעית,

לא חינונו הנוער להבנת המציאות,

לא דאגנו בקנאות להון לאומי,

אין ההסת' כוח כובש - היא כטשיכה קיום עלוב.

היתה ליקוידציה של רעיונות ושאיפות,

חסר מעוף, צמצום והסתגלות נעשו לנחלת ההס',

כיבוש פוליטי עכסיו מן הנמנע - כי הפסדנו מכשירי

הכיבוש,

אין אנו עכסיו גורם פוליטי,

המוסדות הפיננסיים שלנו צריכים לשמש גורם בשביל

המעמד הבינוני,

השקענו הרבה כוחות בהקמת מסגרת - ולא הפכנו אותה

לכוח פועל (סוכנות, ליגה)

התנועה זקוקה לקצור חזית,

העיקר כרגע - חשול התנועה,

עלינו להרהר בעול הציונות הממשית.

קוי התקופה -

מבוכה במחננו - מחוך חבלי הגשמה.
ההנשאות הבעלי בתים וחוסר יכולתם.
הכסבר בעולם - על סף ריקונטטרוקציה.
רוסיה וסיכוייה - אפשרות הצלחתה מחוך נכונות לכלם
מחיר רב בעד סוציאליסטיים.
הצלחת רוסיה - תראה את המוצא.
מאורעות ימינו בגולה - אימתו הדיאגנוזה הציונית.
הפעולה בארץ - הוכיחה אפשרויות הגשמה.
תעודתנו בשעה זו: החזקת מעמד,
הסתערות לכבושים חדשים,
הגברת אמון הפועל בכוחותיו,
ראיה נכונה של המציאות וכוחותינו
הממשיים
להיות גורם מיישב ולהקים תנועה
עצמית בגולה.